

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ **ΠΠΣ ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ**

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ακαδημαϊκό έτος 2024-2025

Πάτρα

Ημερομηνία 30-05-2026

Η παρούσα έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών «**Ισπανική Γλώσσα και Πολιτισμός**» αποτελεί τμήμα της ετήσιας έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών.

Α' μέρος: Αποτύπωση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών «Ισπανική Γλώσσα και Πολιτισμός (ΙΣΠ)»

Στοιχεία Ίδρυσης κι εξέλιξης του ΠΣ, Σκοπός, Μαθησιακά αποτελέσματα, web site του ΠΣ και στοιχεία ΔΠΣ

Το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών ΙΣΠ ιδρύθηκε με το ΦΕΚ, τχ Β', αρ. φ. 1246, 11-12-1998, άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2001-02 με συνεχή και αδιάλειπτη λειτουργία και ημερομηνία τελευταίας αναμόρφωσης 8/2/2021. Πριν από την ίδρυση και λειτουργία του ΠΠΣ ΙΣΠ ΕΑΠ, δεν υπήρχαν σπουδές αντίστοιχης ειδικότητας στην ημεδαπή Ανώτατη Εκπαίδευση, ενώ το μόνο άλλο συγγενές πρόγραμμα, που παραλλήλως ιδρύθηκε και λειτουργεί (στο ΕΚΠΑ), είναι συμβατικού χαρακτήρα. Άλλο διακριτό στοιχείο του ΙΣΠ είναι ότι είναι το μόνο ΠΠΣ του ΕΑΠ με προϋποθέσεις εισαγωγής (βλ. ακολούθως). Επιπλέον, είναι το μόνο ΠΠΣ γλώσσας και πολιτισμού του ΕΑΠ, ενώ τα αντίστοιχα των λοιπών γλωσσών είναι μεταπτυχιακά. Τέλος, το ΠΠΣ ΙΣΠ του ΕΑΠ παρέχει στους αποφοίτους «επαγγελματική αναγνώριση σπουδών» (ΠΕ40-καθηγητή Ισπανικής στην εκπαίδευση).

Χάρη σε αυτά τα στοιχεία, το ΙΣΠ αποτελεί ένα καταξιωμένο ΠΣ εξ αποστάσεως με σημαντική προσφορά στην ελληνική κοινωνία.

Το ΠΣ ΙΣΠ είναι ισότιμο και αντίστοιχο των προγραμμάτων που προσφέρονται στα άλλα δημόσια πανεπιστήμια της ημεδαπής αλλά και της αλλοδαπής. Κατά τον ιδρυτικό σκοπό του, το ΠΠΣ ΙΣΠ προσφέρει και τελειοποιεί γνώσεις στην Ισπανική γλώσσα, μέσα από την κατανόηση: α) της διαχρονικής πορείας και χρήσης της, β) της ιστορικής, κοινωνικής και πολυ-πολιτισμικής εξέλιξης στον Ισπανόφωνο κόσμο.

Με την ολοκλήρωση του ΠΣ, οι φοιτητές-τριες αναμένεται:

- Να είναι σε θέση να χειρίζονται με άνεση την Ισπανική γλώσσα και να τη χρησιμοποιούν για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς
- Να έχουν αποκτήσει βασικές επιστημονικές γνώσεις για την ιστορική, κοινωνική και πολιτισμική εξέλιξη του Ισπανόφωνου κόσμου (Ισπανία-Αμερική) από την Προϊστορία έως τη Σύγχρονη εποχή
- Να έχουν σπουδάσει πάνω σε αντιπροσωπευτικά έργα της ισπανικής και ισπανοαμερικανικής διανόησης (γράμματα, τέχνες, επιστήμες), ώστε να είναι σε θέση να τα διδάξουν με αναλυτική και συνθετική μέθοδο
- Να έχουν αποκτήσει την ικανότητα να εφαρμόζουν κατάλληλη μεθοδολογία για να κατανοούν και να αναλύουν θέματα του γνωστικού αντικείμενου και του ανθρωπιστικού πεδίου γενικότερα.

Πιστωτικές Μονάδες ECTS Προγράμματος Σπουδών: 240

Website: <https://www.eap.gr/education/undergraduate/spanish-language-and-culture/>

Πλατφόρμα εκπαίδευσης: <https://study.eap.gr/mod/forum/view.php?id=7996>

Διευθυντής ΠΠΣ ΙΣΠ για το 2024-2025: Φιλίππης Δημήτριος, Αναπληρωτής Καθηγητής με Γνωστικό Αντικείμενο «Πολιτισμός της Ισπανίας».

Ελάχιστη διάρκεια Φοίτησης: Η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα τέσσερα (4) ακαδημαϊκά έτη.

Ταξινόμηση σύμφωνα με τον κώδικα ISCED-2011 της UNESCO:

- με βάση τον τομέα εκπαίδευσης: 22 Humanities

- με βάση το επίπεδο σπουδών: 6

Ταξινόμηση σύμφωνα με τον κώδικα ISCED-2013 της UNESCO:

- με βάση τον τομέα εκπαίδευσης: 0232 Literature and linguistics

Η ανταπόκριση του Προγράμματος στις απαιτήσεις της κοινωνίας

Ο έλεγχος της ανταπόκρισης του ΠΣ στην κοινωνία, όπως και των περισσότερων ΠΣ, γίνεται κυρίως με βάση την ελκυστικότητα του Προγράμματος και τους ειδικούς στόχους που τίθενται. Υπάρχουν θεσμοθετημένες διαδικασίες αξιολόγησης, οι οποίες ακολουθούνται αποτελεσματικά.

Η προοδευτική βελτίωση σε αριθμό εγγεγραμμένων οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι, από το ακ. έτος 2019-20, το ΠΣ ΙΣΠ, για να ανταποκριθεί καλύτερα στους στόχους του και στις ανάγκες της κοινωνίας, προχώρησε στη μερική αναδιάρθρωσή του με την εισαγωγή στο τέταρτο έτος της Θ.Ε. ΕΚΠ61 «Κοινωνία και Γλώσσα» από το ΜΠΣ «Επιστήμες της Αγωγής», η οποία και παρέχει Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια (ΠΔΕ) στην Ισπανική γλώσσα. Ήταν μια προσωρινή πλην αναγκαία λύση για τους/τις εν ενεργεία φοιτητές/ριες, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες της ΠΔΕ του ΠΠΣ ΙΣΠ, που διατήρησε έτσι τον χαρακτήρα της καθηγητικής σχολής. Οι νέοι/ες εγγεγραμμένοι/ες φοιτητές/ριες, από το ακ. έτος 2021-22, ολοκληρώνουν κανονικά το νέο ΠΣ, καθώς, με απόφαση της ΕΠΣ ΙΣΠ και της Κοσμητείας ΣΑΕ, έχει ήδη εισαχθεί στο 4^ο έτος η νέα ΘΕ ΙΣΠ 43-«Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία. Πρακτική Άσκηση στη Διδασκαλία της Ισπανικής ως Ξένης Γλώσσας», η οποία και θα παρέχει, κατά το νόμο, στους αποφοίτους του ΠΣ Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια (ΠΔΕ). Με την εισαγωγή της νέας ΘΕ ΙΣΠ-43 καταργείται η ΘΕ ΙΣΠ 20-Ισπανική Γλώσσα ΙΙΙ και αναπροσαρμόζεται αντιστοίχως η διάρθρωση του ΠΣ: ΙΣΠ-10 (Ισπανική Γλώσσα Ι- Α' έτος), ΙΣΠ 11 (Ισπανική Γλώσσα ΙΙ- Β' έτος), ΙΣΠ 12 (Κατανόηση της Γλώσσας και του Πολιτισμού: από τα Λατινικά στη Σύγχρονη Ισπανική- Γ' έτος) και η προαναφερόμενη ΙΣΠ 43-Δ' έτος. Αυτή η μερική «αναδιάρθρωση-αναδιάρθρωση» του ΙΣΠ εντάσσεται στο πλαίσιο της προσπάθειας του ΕΑΠ να ενισχύει την ελκυστικότητα του ΠΠΣ ΙΣΠ.

Όπως προκύπτει από την ανωτέρω θετική εξέλιξη (μερική αναδιάρθρωση ΠΣ-αύξηση εγγγραφών), το ΙΣΠ ανταποκρίνεται σε μεγάλο βαθμό στους στόχους της Σχολής και στις απαιτήσεις της κοινωνίας, καθώς, μέσα από τις ακαδημαϊκές-επιστημονικές και πολιτιστικές δράσεις που διοργανώνει με τη συμμετοχή φοιτητών/ριών και αποφοίτων του, συνδέεται ενεργά τόσο με συγγενή Τμήματα ΑΕΙ (π.χ. το Τμήμα Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας ΕΚΠΑ), όσο και με κοινωνικούς φορείς και συλλογικότητες (π.χ. Ινστιτούτο Θερβάντες της Αθήνας, Πρεσβείες Ισπανόφωνων Χωρών, Ελληνικές Πρεσβείες σε ισπανόφωνες χώρες, Σύλλογοι Καθηγητών της Ισπανικής και άλλων γλωσσών, Πρωτοβουλία Φοιτητών και Αποφοίτων ΙΣΠ-ΕΑΠ, ισπανόφωνες ιστοσελίδες, κλπ). Έτσι, είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ότι αρκετοί/ές απόφοιτοι του ΙΣΠ συνέχισαν μεταπτυχιακές σπουδές σε ισπανόφωνα ιδρύματα, κάποιοι άλλοι ήδη εργάζονται στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, είτε στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό, κυρίως ως καθηγητές της Ισπανικής, μεταφραστές, στελέχη επιχειρήσεων κλπ, ενώ κάποιοι αναβαθμίστηκαν στον επαγγελματικό χώρο τους χάρη στο πτυχίο ΙΣΠ του ΕΑΠ. Σε κάθε περίπτωση όμως, είναι προβληματική η απορρόφηση αποφοίτων ως ωρομίσθιων καθηγητών Ισπανικής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς τα Ισπανικά διδάσκονται σε ελάχιστα σχολεία (κυρίως μόνο σε επαγγελματικά λύκεια και σε ιδιωτικά γυμνάσια). Αξίζει να σημειωθεί ωστόσο, ότι η ακαδημαϊκή κοινότητα του ΙΣΠ ΕΑΠ, κυρίως δε ενεργοί/ές απόφοιτοί του, έχει αναδείξει το πρόβλημα με διάφορους τρόπους (όπως π.χ. με επιστολές στα αρμόδια Υπουργεία, συναντήσεις με αρμόδιους υπηρεσιακούς παράγοντες, συνεργασίες με ισπανικούς φορείς), με αποτέλεσμα, τουλάχιστον, να διδάσκεται η Ισπανική γλώσσα σε όλο και περισσότερα σχολεία της ιδιωτικής εκπαίδευσης, όπως και σε ξενόγλωσσα κολέγια (π.χ. Αμερικανικό Κολέγιο, Γαλλικά Σχολεία

κλπ), όπου συνεργάζονται και απόφοιτοι ΙΣΠ-ΕΑΠ.

Παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων

Η παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων τα προηγούμενα χρόνια δεν γινόταν με συστηματικό τρόπο διότι δεν υπήρχε σε λειτουργία το Γραφείο Διασύνδεσης (ΓΔ), ενώ η παλαιότερη δομή ΔΑΣΤΑ αδρανοποιήθηκε. Στο 2021 το ΓΔ ενεργοποιήθηκε εκ νέου (<https://career.eap.gr/>) και αναπτύσσεται με στόχο να μπορεί να προσφέρει συστηματική παρακολούθηση των αποφοίτων όλων των ΠΣ του Ιδρύματος σε μεγάλο βάθος χρόνου. Επίσης ιδρύθηκε και Δίκτυο Αποφοίτων (<https://alumni.eap.gr/>), σκοπός του οποίου είναι η ενίσχυση των σχέσεων και η βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχει το Πανεπιστήμιο στους αποφοίτους του, μέσα από την ενίσχυση δεσμών αλληλεπίδρασης και συνεργασίας μαζί τους, καθώς και την ανάπτυξη δράσεων και πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση συνεχούς υποστήριξης της επαγγελματικής εξέλιξής τους, καθώς και ευκαιριών για επαγγελματική και ακαδημαϊκή ανάπτυξη.

Δημοσιοποίηση του Προγράμματος Σπουδών

Η δημοσιοποίηση του Προγράμματος γίνεται κεντρικά από τις διοικητικές υπηρεσίες του ΕΑΠ, μέσω των εντύπων του Πανεπιστημίου, των ιστοσελίδων του, των κοινωνικών δικτύων του και των δελτίων τύπου που αποστέλλονται σε ΜΜΕ, φοιτητές/ριες και ενδιαφερόμενους/ες.

Σημαντικές δράσεις προβολής, είναι η υποδοχή των πρωτοετών, η διεξαγωγή ενημερωτικών webinars προς ενδιαφερόμενους υποψήφιους/ες φοιτητές/ριες Προγραμμάτων Σπουδών, η συμμετοχή στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης και η συμμετοχή σε αντίστοιχες εκθέσεις-παρουσιάσεις πανεπιστημιακών προγραμμάτων από ισπανικούς φορείς εκπαίδευσης.

Διαδικασία επιλογής φοιτητών/ριών

Η διαδικασία επιλογής καθορίζεται από το ΕΑΠ και είναι η ίδια για όλα τα ΠΠΣ και ΠΜΣ και βασίζεται σε ανοικτή στους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Στο ΠΣ ΙΣΠ γίνονται δεκτοί/ές απόφοιτοι Λυκείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή ισότιμου ή αντίστοιχου τίτλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του εσωτερικού ή εξωτερικού, που ολοκληρώνουν τη διαδικασία εγγραφής σύμφωνα με τις οδηγίες της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Ειδικά όμως για το συγκεκριμένο ΠΣ υφίστανται κατ' εξαίρεση οι εξής προϋποθέσεις εισαγωγής: α) για τους Έλληνες αποφοίτους Λυκείου η πιστοποιημένη γνώση της Ισπανικής γλώσσας σε επίπεδο B1 του Κοινωνικού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς και β) για τους Ισπανόφωνους απόφοιτους Λυκείου αντίστοιχο επίπεδο επάρκειας της Ελληνικής γλώσσας.

Η γνώση μιας ξένης γλώσσας, κατά προτίμηση της Αγγλικής, καθώς και η εξοικείωση με τη χρήση Η/Υ, e-mail και διαδικτύου βοηθούν σημαντικά στην παρακολούθηση του προγράμματος. Όλα τα στάδια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών/ριών δημοσιεύονται με σχετικές ανακοινώσεις στην κεντρική ιστοσελίδα του ΕΑΠ, στα τοπικά και εθνικά μέσα ενημέρωσης και στα κανάλια προώθησης του ΕΑΠ.

Για τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών/ριών ενημερώνονται όλοι οι ενδιαφερόμενοι (με σεβασμό πάντα στα προσωπικά δεδομένα), ενώ κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να επικοινωνήσει με το αρμόδιο τμήμα μητρώου φοιτητών/ριών και να ενημερωθεί αναλυτικά τόσο για τις διαδικασίες όσο και για τα κριτήρια επιλογής. Προφανώς, έχει το δικαίωμα να υποβάλει ένσταση. Επειδή όμως στο ΙΣΠ, την τελευταία πενταετία, δεν σημειώθηκαν φαινόμενα υπερκάλυψης των προσφερόμενων θέσεων, όπως παλαιότερα, δεν υφίστανται τέτοια ζητήματα. Τέλος, η ίδια η διαδικασία προκήρυξης προσφερόμενων θέσεων φοίτησης αποτελεί διαδικασία ISO στο ΕΑΠ.

Διάρθρωση Προγράμματος Σπουδών

Σε σύνολο 16 ΘΕ οι 12 ΘΕ εντάσσονται στα μαθήματα Κορμού (75%) και 4 στα μαθήματα Επιλογής (25%), όπως διαφαίνεται αναλυτικά στον Πίνακα 1. Συγκεκριμένα, για κάποιες ειδικές κατηγορίες φοιτητών/ριών (κατόχους του *Superior* ή του *Diploma de Estudios Hispánicos* Πανεπιστημίων Ισπανίας τετραετούς φοίτησης, απόφοιτους ισπανόφωνων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αναγνωρισμένων από το ΔΟΑΤΑΠ/ΔΙΚΑΤΣΑ με επάρκεια στην Ελληνική γλώσσα ή απόφοιτους Ισπανόφωνου Λυκείου με επάρκεια στην Ελληνική γλώσσα), υπάρχει η πρόβλεψη να μπορούν να αντικαταστήσουν τις υποχρεωτικές ΘΕ της Ισπανικής Γλώσσας (ΙΣΠ10 και ΙΣΠ11) με ΘΕ του Προπτυχιακού ΠΠΣ ΕΠΟ- «Ευρωπαϊκός Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός» (ήτοι τις, ΕΠΟ-11 «Κοινωνική Ιστορία», ΕΠΟ 12-«Γενική Γεωγραφία», ΕΠΟ20-«Ευρωπαϊκή Τέχνη» και ΕΠΟ21-«Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία»). Επίσης, στο 4ο έτος, οι φοιτητές/ριες που δεν επιθυμούν να λάβουν Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια (ΠΔΕ), δύνανται να αντικαταστήσουν τη ΘΕ ΙΣΠ 43 (η οποία παρέχει ΠΔΕ-βλ. ανωτέρω) με μία εκ των ανωτέρω ΘΕ του ΕΠΟ, που δεν την έχουν επιλέξει με βάση το προηγούμενο κριτήριο.

[Όπως σημειώνεται πιο πάνω, έως τη δημιουργία της ΘΕ ΙΣΠ43, την ΠΔΕ παρείχε προσωρινά η ΘΕ ΕΚΠ61-Γλώσσα, Κοινωνία, Εκπαίδευση από το ΜΠΣ «Επιστήμες της Αγωγής-ΕΚΠ»].

Στο ΙΣΠ δεν εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων, αλλά συνιστάται στους/τις φοιτητές/ριες να ακολουθούν κατά το δυνατόν τη σειρά διάρθρωσης των ΘΕ (π.χ. για να παρακολουθήσει κανείς τη ΘΕ Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας-Διδακτικής (ΙΣΠ 43) του Δ' έτους, συνιστάται να έχει ολοκληρώσει τις τρεις προηγούμενες ΘΕ Γλώσσας (ΙΣΠ10, 11 και 12).

Στο σύνολο των ΘΕ που προσφέρονται, 2 χαρακτηρίζονται ΘΕ Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (ΑΔ), 1 Γενικών Γνώσεων (ΓΓ) και 13 Υποβάθρου (Υ). Λόγω της υφής του προγράμματος, η πλειοψηφία των ΘΕ βασίζεται στη θεωρητική διδασκαλία. Η διδασκαλία γίνεται με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με διεξαγωγή πέντε Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων 4ωρης διάρκειας, ενώ οι φοιτητές/ριες αξιολογούνται σε 4 γραπτές εργασίες, οι οποίες κατανέμονται σε ίσα χρονικά διαστήματα και όγκο ύλης κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Σε αρκετές ΘΕ, σύμφωνα με τις ανάγκες που προκύπτουν κατά τη διάρκεια του ακ. έτους, προσφέρονται επιπρόσθετα και ενδιάμεσες ΟΣΣ. Στις ΘΕ της Γλώσσας η επικοινωνία των ΣΕΠ με τους/τις φοιτητές/ριες τους είναι σε εβδομαδιαία βάση.

Υπεύθυνη για την οργάνωση και το συντονισμό της ύλης σε κάθε ΘΕ είναι η ΟΔΠ. Δεν παρατηρούνται κενά ύλης, η έκτασή της είναι ορθολογική, ενώ λειτουργεί διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησής της με πρωτοβουλία του διευθυντή του Προγράμματος σε συνεργασία με κάθε συντονιστή και τους καθηγητές συμβούλους (ΣΕΠ). Το επικαιροποιημένο συνοδευτικό εναλλακτικό υλικό είναι κυρίως σε ηλεκτρονική μορφή και αναρτάται στην πλατφόρμα εκπαίδευσης της ΘΕ. Επιμέρους επικαλύψεις ύλης, που παρατηρούνταν κυρίως στις ΘΕ του Πολιτισμού και της Ιστορίας, έχουν περιοριστεί κατά το δυνατόν μέσω του συμπληρωματικού εκπαιδευτικού οπτικοακουστικού υλικού και τη συγγραφή-επικαιροποίηση των νέων Εγχειριδίων. Τέλος, ίσως θα πρέπει να εξετασθεί εάν το ΙΣΠ, ως Πρόγραμμα που προσφέρει Διδακτική και Παιδαγωγική Επάρκεια (ΠΔΕ, βλ. πιο πάνω), θα πρέπει να ενσωματώσει στο μέλλον και άλλα γνωστικά αντικείμενα (π.χ. μετάφραση).

Πίνακας 1. Θεματικές Ενότητες Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ισπανική Γλώσσα και Πολιτισμός - (ΙΣΠ)

Θεματική Ενότητα	Κωδικός ΘΕ	Έτος Σπουδών	Μονάδες ECTS	Θεωρητική / Εργαστηριακή	Κορμού/ Επιλογής	Προαπαιτού-μενες ΘΕ	Υποβάθρου (Υ), Επιστ. Περιοχής (ΕΠ), Γενικών Γνώσεων (ΓΓ), Αναπτ. Δεξιοτήτων (ΑΔ)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε), Ομαδική Συμβουλευτική Συνάντηση (ΟΣΣ)	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών ΣΑΕ
Εκμάθηση της Ισπανικής Γλώσσας ΕΠΙΠΕΔΟ Ι	ΙΣΠ10	1	20	Θεωρητική	Κορμού		ΑΔ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 64-65
Πολιτισμός της Ισπανίας	ΙΣΠ22	1	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 65-67
Πολιτισμός της Λατινικής Αμερικής	ΙΣΠ31	1	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 67
Εκμάθηση της Ισπανικής Γλώσσας ΕΠΙΠΕΔΟ ΙΙ	ΙΣΠ11	2	20	Θεωρητική	Κορμού		ΑΔ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 68-69
Ιστορία της Ισπανίας	ΙΣΠ21	2	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 69-70
Ιστορία των χωρών της Λατινικής Αμερικής	ΙΣΠ32	2	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 70-71
Κατανόηση της Γλώσσας και του Πολιτισμού: Από τα Λατινικά στη Σύγχρονη Ισπανική Γλώσσα	ΙΣΠ12	3	20	Θεωρητική	Κορμού	ΙΣΠ10 ΙΣΠ11	ΓΓ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 71-73
Λογοτεχνία Ισπανίας Ι	ΙΣΠ30	3	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 73
Λογοτεχνία Λατινικής Αμερικής Ι	ΙΣΠ41	3	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 73-74

Λογοτεχνία Ισπανίας II	ΙΣΠ40	4	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 74-75
Λογοτεχνία Λατινικής Αμερικής II	ΙΣΠ42	4	20	Θεωρητική	Κορμού	ΙΣΠ41	Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 75-76
Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία. Πρακτική Άσκηση στη Διδασκαλία της Ισπανικής ως Ξένης Γλώσσας	ΙΣΠ43	4	20	Θεωρητική	Κορμού	ΙΣΠ10 ΙΣΠ11 ΙΣΠ12	Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 76-78
Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ευρώπης	ΕΠΟ11*	1-2	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 78-79
Γενική Γεωγραφία, Ανθρωπογεωγραφία και Υλικός Πολιτισμός της Ευρώπης	ΕΠΟ12*	1-2	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 79-82
Η Ιστορία των Τεχνών στην Ευρώπη	ΕΠΟ20*	1-2	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 82-83
Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας	ΕΠΟ21*	1-2	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 83-84

* Σε αντικατάσταση των ΙΣΠ10 και ΙΣΠ11 για τους κατόχους Superior ή του Diploma de Estudios Hispánicos Πανεπιστημίων Ισπανίας (4ετούς φοίτησης), τους αποφοίτους Ισπανόφωνων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αναγνωρισμένων από το ΔΟΑΤΑΠ/ΔΙΚΑΤΣΑ με επάρκεια στην ελληνική γλώσσα ή αποφοίτους Ισπανόφωνου Λυκείου με επάρκεια στην Ελληνική γλώσσα, όπως και σε αντικατάσταση της ΙΣΠ43 για τους φοιτητές/ριες που δεν επιθυμούν να λάβουν πιστοποίηση ΠΔΕ.

Πρακτική άσκηση

Στο Πρόγραμμα Σπουδών δεν υπάρχει μέχρι στιγμής θεσμοθετημένη πρακτική άσκηση των φοιτητών/ριών. Ωστόσο, η νέα ΘΕ ΙΣΠ 43 - Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία. Πρακτική Άσκηση στη Διδασκαλία της Ισπανικής ως Ξένης Γλώσσας (βλ. ανωτέρω) – προβλέπει και ήδη εφαρμόζει διαδικασίες πρακτικής άσκησης.

Εξεταστικό σύστημα

Η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών/ριών διασφαλίζεται μέσω του ελέγχου που οφείλουν να κάνουν οι Συντονιστές. Σε περιπτώσεις έγγραφης καταγγελίας παρεμβαίνει ο ΔΠΣ.

Δεν υφίσταται διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας, αλλά υπάρχει σύστημα ελέγχου λογοκλοπής (turnitin) που ελέγχει τις κειμενικές ομοιότητες στις εργασίες των φοιτητών/ριών.

Διεθνής διάσταση Προγράμματος Σπουδών

Κατά διαστήματα έχει υπάρξει μικρή συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό, κυρίως ΣΕΠ από την Ισπανία και, δευτερευόντως, από τη Λατινική Αμερική, ενώ έχουν συνεργαστεί με το ΠΣ και αλλοδαποί ισπανόφωνοι καθηγητές με διαμονή στην Ελλάδα. Το Πρόγραμμα είναι ξενόγλωσσο. Όλες οι ΘΕ διδάσκονται στην Ισπανική, ενώ σε ειδικές περιπτώσεις ορολογίας χρησιμοποιείται και η Ελληνική.

Από όλα τα ΠΠΣ της ΣΑΕ, το ΙΣΠ έχει τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο πρόγραμμα ERASMUS κυρίως σε φοιτητές/ριες, αλλά και σε μέλη ΔΕΠ και ΣΕΠ. Υπάρχουν ήδη συνεργασίες με Ισπανικά Πανεπιστήμια (Σαραγόσα, Γρανάδα, Βαλένθια, Βαγιαδολίδ), όπως και με άλλους ισπανικούς και ελληνικούς φορείς και Ιδρύματα (Ινστιτούτο Θερβάντες, ισπανόφωνες Πρεσβείες στην Ελλάδα, Ίδρυμα Τσάκος, κ.ά). Επίσης, το ΠΠ ΙΣΠ τα τελευταία χρόνια εκδίδει ηλεκτρονικό επιστημονικό περιοδικό στο οποίο έχουν δημοσιεύσει μελέτες τους και καταξιωμένοι επιστήμονες από τις ισπανόφωνες χώρες. Ακόμη, κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, το ΙΣΠ σε συνεργασία με ισπανόφωνα ΑΕΙ (Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Βαρκελώνης, Πανεπιστήμιο Antonio Nebrija της Μαδρίτης, Πανεπιστήμιο Adolfo Ibáñez της Χιλής κ.ά) συνδιοργανώνει κύκλους διαλέξεων, σεμιναρίων, προβολών κλπ, όπως επίσης συνέδρια και ημερίδες, τα πρακτικά των οποίων δημοσιεύονται στο περιοδικό του ΙΣΠ. Τέλος, σημαντική είναι η συμμετοχή των διευθυντή Σπουδών και καθηγητών συμβούλων του ΠΣ σε ερευνητικά προγράμματα της ημεδαπής και αλλοδαπής.

Εσωτερική αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης όλων των ΠΣ εμπίπτει στην ετήσια διαδικασία αξιολόγησης των Σχολών σύμφωνα με τις προτεινόμενες από την ΕΘΑΑΕ αρχές και στοχεύει στην άντληση πληροφοριών για τον προσδιορισμό του επιπέδου ποιότητας όλων των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Διαρκής στόχος της αξιολόγησης είναι η συνεισφορά στη συνεχόμενη ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Πανεπιστημίου, των Σχολών αλλά και των ΠΣ.

Επιπλέον, το ΠΣ αξιολογείται εσωτερικά ανά ακαδημαϊκό έτος από την/τον ΔΠΣ και την ΟΜΕΑ της Σχολής μέσω της συμπλήρωσης της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΣ. Με βάση την έκθεση η Επιτροπή ΜΟΔΙΠ καταλήγει σε πόρισμα και ενδεχόμενες προτάσεις βελτίωσης, που διαβιβάζονται στην/τον ΔΠΣ του ΠΣ. Η έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης αναρτάται στον ιστότοπο της ΜΟΔΙΠ.

Εξωτερική αξιολόγηση/πιστοποίηση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Η περιοδική πιστοποίηση των ΠΣ οργανώνεται από την ΕΘΑΑΕ και πραγματοποιείται με διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης από επιτροπές ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων. Η πιστοποίηση του Προγράμματος σπουδών, βάσει των εκθέσεων των επιτροπών, παρέχεται από την ΕΘΑΑΕ για συγκεκριμένη διάρκεια, μετά τη λήξη της οποίας πραγματοποιείται επαναπιστοποίησή του. Η πιστοποίηση ποιότητας των ΠΣ λειτουργεί ως μέσο εξακρίβωσης της συμμόρφωσης του Προγράμματος σπουδών με τις απαιτήσεις του προτύπου και ως καταλύτης για τη βελτίωσή του, ενώ μπορεί, επιπλέον, να προσφέρει νέες προοπτικές στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των απονεμόμενων τίτλων. Οι ακαδημαϊκές μονάδες και τα Ιδρύματα οφείλουν να λαμβάνουν σταθερά υπόψη τα συμπεράσματα και τις συστάσεις της επιτροπής εμπειρογνομόνων για τη συνεχή βελτίωση του Προγράμματος.

Μετά την παραλαβή της έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης του ΠΣ, η ΜΟΔΙΠ σε συνεργασία με την ακαδημαϊκή μονάδα (ΔΠΣ και Κοσμητεία/Συνέλευση) μελετά την Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης για να αποφασίσει την υιοθέτηση μέρους ή του συνόλου των συστάσεων της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης και την κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης. Στο Σχέδιο Δράσης, το οποίο εγκρίνεται από την Κοσμητεία/ Συνέλευση της Σχολής του ΠΠΣ, καταγράφονται οι ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν με τη χρήση των αναγκαίων πόρων και θα συμβάλουν στην επίτευξη βελτιώσεων και στην άρση των αδυναμιών που έχει εντοπίσει η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης. Το εγκεκριμένο από την Κοσμητεία/Συνέλευση Σχέδιο Δράσης του ΠΠΣ αποστέλλεται στη ΜΟΔΙΠ για τις αναγκαίες ενέργειες στο πλαίσιο της εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΠΣ. Μετά την πάροδο δύο ετών από την ημερομηνία της πιστοποίησης, η ακαδημαϊκή μονάδα (ΔΠΣ, Κοσμητεία) αποτιμά τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν, την πρόοδο που έχει συντελεστεί κατά την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης και συντάσσει τον πίνακα «Παρακολούθηση Αποτελεσμάτων». Στον πίνακα «Παρακολούθηση Αποτελεσμάτων» αποτυπώνονται: - τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί, - ο βαθμός επίτευξης των αποτελεσμάτων, - οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για τη συμμόρφωση ως προς τις συστάσεις της εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης. Η Έκθεση Παρακολούθησης, αφού οριστικοποιηθεί μετά από συνεργασία της ΜΟΔΙΠ και της ακαδημαϊκής μονάδας (όπου απαιτείται), αποστέλλεται στην ΕΘΑΑΕ από τη ΜΟΔΙΠ και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος, ως συνοδευτικό έγγραφο της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης του ΠΣ.

Το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Ισπανική Γλώσσα και Πολιτισμός» της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών (ΣΑΕ) του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) αξιολογήθηκε από Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης κατά τις ημερομηνίες 06-11 Ιουνίου 2022.

Το τελικό αποτέλεσμα της Επιτροπής ήταν ότι, το Πρόγραμμα Σπουδών ΙΣΠ **συμμορφώνεται πλήρως** με τις αρχές του Προτύπου Ποιότητας ΠΠΣ της ΕΘΑΑΕ και τις Αρχές Διασφάλισης Ποιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ESG 2015) για το επίπεδο σπουδών 6 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Η διάρκεια της πιστοποίησης του ΠΠΣ ΙΣΠ ορίστηκε για πέντε έτη, από **16-12-2022** έως **15-12-2027**. Η έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης και η απόφαση πιστοποίησης διαβιβάστηκαν από την ΕΘΑΑΕ στις 02/03/2023.

Οι ανωτέρω πληροφορίες είναι αναρτημένες στον ιστότοπο της ΜΟΔΙΠ και την ενότητα [«Πιστοποίηση»](#).

Β' μέρος: Στατιστικά Στοιχεία Τρέχοντος Ακαδημαϊκού Έτους και Συμπεράσματα

- Σε τι ποσοστό κατακτήθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί για το ΠΣ για το έτος 2025 (ακαδημαϊκό έτος 2024-2025); Τι συνέβαλε στις περιπτώσεις που υπήρξε μεγάλη απόκλιση από τους στόχους;

Στο ακαδημαϊκό έτος 2024-25 οι στόχοι που είχαν τεθεί για το ΠΣ ΙΣΠ υλοποιήθηκαν: ξεκίνησε και ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα επικαιροποίησης-αναμόρφωσης του εκπαιδευτικού υλικού, ενισχύθηκε η συνεργασία με ξένα ΑΕΙ, και στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκε σειρά κοινών διαδικτυακών εκδηλώσεων, ενώ το ίδιο το ΠΣ διοργάνωσε, όπως κάθε χρόνο, υβριδικές εκδηλώσεις, όπως, σύντομο πρόγραμμα επιμόρφωσης «Ελληνο-ισπανικές σπουδές. Ιστορία-Λογοτεχνία-Μετάφραση» στο πλαίσιο του ΚΕΔΙΒΙΜ-ΕΑΠ, δια ζώσης θερινά σεμινάρια Ισπανικής στη Μαδρίτη σε συνεργασία με το Universidad Nebrija, κύκλο προβολών και διαλέξεων, ενώ εξέδωσε το ετήσιο τεύχος του περιοδικού του και συμμετείχε σε εκδηλώσεις προβολής του από το ΕΑΠ ή διοργάνωσε το ίδιο αντίστοιχες εκδηλώσεις με παρουσία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι εγγραφές αυτού του ακαδημαϊκού έτους κινήθηκαν σε σχετικά ικανοποιητικό επίπεδο και αυτό καταδεικνύει ότι το ΠΣ ήταν σε μεγάλο βαθμό συνεπές ως προς την υλοποίηση των στόχων του.

- Πώς κρίνετε τη βιωσιμότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Πίνακας 2. Επιτομή στοιχείων του αξιολογούμενου ΠΣ

	2024-2025	2023-2024	2022-2023	2021-2022	2020-2021
Συνολικός αριθμός φοιτητών	234	261	278	263	244
Σύνολο προσφερόμενων θέσεων	100	100	100	100	100
Συνολικός αριθμός αιτήσεων	41	60	85	88	48
Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	27	45	69	72	38
Συνολικός αριθμός αποφοίτων	39	35	35	32	44
Κατηγορία ΑΜΕΑ	1	1	1	0	0
Άλλες κατηγορίες*	0	0	0	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	2	4	5	5	5
Σύνολο ΘΕ	16	16	16	17	17
Σύνολο Υποχρεωτικών ΘΕ	12	12	12	13	13
Σύνολο ΘΕ Επιλογής	4	4	4	4	4
Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	8.17	8.15	7.98	8.1	8

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

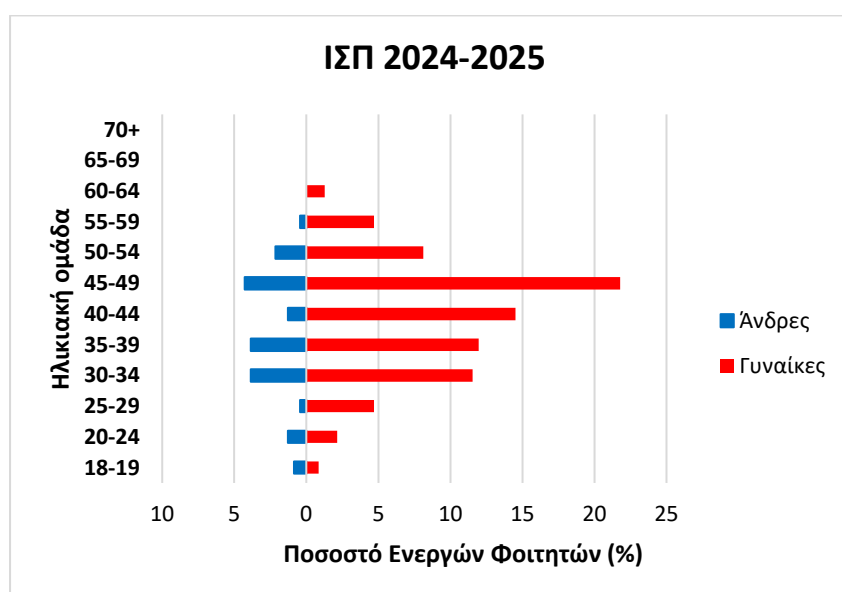
Όπως προκύπτει, υπάρχει σχετικά ικανοποιητικό μέγεθος: έως σήμερα έχουν εγγραφεί στο ΠΠΣ ΙΣΠ 1857 φοιτητές/ριες και εξ αυτών έχουν αποφοιτήσει οι 948.

Η ανταπόκριση του ΠΣ στις απαιτήσεις της κοινωνίας υπήρξε πάντα ικανοποιητική, αν και τα τελευταία χρόνια έχει σημειώσει υποχώρηση, που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό πρώτον στην οικονομική κρίση (μειώθηκαν προσοδευτικά οι δυνητικοί/ές φοιτητές/ριές του, δηλαδή οι γνώστες

της Ισπανικής γλώσσας σε ικανοποιητικό επίπεδο) και, δεύτερον, το ότι λειτούργησε επί μακρόν χωρίς καμία ουσιαστική αναμόρφωση της αρχικής διαμόρφωσής του έως το τρέχον ακ. έτος, κατά το οποίο, όμως, προχώρησε (και σχεδόν ολοκληρώθηκε) το πρόγραμμα επικαιροποίησης και αναμόρφωσής του, που υποστηρίχθηκε από τον ΕΛΚΕ ΕΑΠ.

Το ποσοστό αλλοδαπών φοιτητών/ριών είναι μόλις 0,85%.

Τα ποσοστά ενεργών φοιτητών/ριών για το ακαδ. έτος 24-25, ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα αποτυπώνονται στο παρακάτω γράφημα:

Γράφημα 1: Κατανομή ενεργών φοιτητών (%) ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα

Πίνακας 3. Εξέλιξη των εγγεγραμμένων φοιτητών του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ισπανική Γλώσσα και Πολιτισμός - (ΙΣΠ)

	2024-2025	2023-2024	2022-2023	2021-2022	2020-2021
Πτυχιακοί φοιτητές	234	261	278	263	244
Κατηγορία ΑΜΕΑ	1	1	1	0	0
Άλλες κατηγορίες*	0	0	0	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	2	4	5	5	5

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Πίνακας 4. Εξέλιξη των εισερχομένων φοιτητών του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ισπανική Γλώσσα και Πολιτισμός - (ΙΣΠ)

	2024-2025	2023-2024	2022-2023	2021-2022	2020-2021
Σύνολο προσφερόμενων θέσεων	100	100	100	100	100
Σύνολο αιτήσεων	41	60	85	88	48

Συνολικός αριθμός νεοεισερχόμενων φοιτητών	27	45	69	72	38
Κατηγορία ΑΜΕΑ	0	0	1	0	0
Άλλες κατηγορίες*	0	0	0	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	1	0	1	0
Αριθμός αποφοίτων	39	35	35	32	44

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Στοιχεία Εξετάσεων -Εγκατάλειψη σπουδών (Drop out)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΜΕΑ, το 2024-25 υπήρχαν συνολικά 459 εγγραφές σε Θεματικές Ενότητες για τις οποίες το 91,9% των φοιτητών/ριών συμμετείχε σε τουλάχιστον μια εξέταση και εκ των οποίων το 99,8% ολοκλήρωσε τη Θεματική Ενότητα. Το ποσοστό επιτυχόντων σε σχέση με όλες τις δηλώσεις Θεματικών Ενοτήτων στο ΠΣ αγγίζει το 91,7%.

Ο μέσος χρόνος λήψης του τίτλου του Προγράμματος Σπουδών είναι 6,4 έτη με μέσο ποσοστό εγκατάλειψης σπουδών 38,7% από τους οποίους διαγραφέντες το 57,2% είχαν εγγραφεί σε Θεματική Ενότητα μόνο μία χρονιά και το 45,1% των διαγραφέντων είχε συμμετάσχει στην εκπαιδευτική διαδικασία (είχε δώσει έστω και μία εργασία). Το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 εγκατέλειψαν τις σπουδές τους το 14,8% των εγγεγραμμένων, ενώ:

- το 3,7% των εγγεγραμμένων φοιτητών/ριών διαγράφηκε πριν την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους (δεν δήλωσε Θεματική Ενότητα)
- το 25% των διαγραφέντων είχε συμμετάσχει στην εκπαιδευτική διαδικασία (είχε δώσει έστω και μία εργασία).

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού και διάρκεια σπουδών των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ισπανική Γλώσσα και Πολιτισμός - (ΙΣΠ)

Έτος Εισαγωγής	Εγγραφέντες Νεοεισερχόμενοι	Αποφοιτήσαντες διάρκεια σπουδών (σε έτη)							Μη αποφοιτήσαντες (συμπεριλαμβάνονται και οι διακόψαντες)	Διακόψαντες	Ποσοστιαία αναλογία		
		Κ	Κ+1	Κ+2	Κ+3	Κ+4	Κ+5	>Κ+6			Συνολικό ποσοστό αποφοιτησάντων	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων (συμπεριλαμβάνονται και οι διακόψαντες)	Συνολικό ποσοστό όσων διέκοψαν
2011-2012	100	9	10	8	9	6	5	7	46	44	54.00%	46.00%	44.00%
2012-2013	100	6	13	9	13	3	4	7	45	40	55.00%	45.00%	40.00%
2013-2014	73	5	8	11	12	4	0	4	29	25	60.27%	39.73%	34.25%
2014-2015	73	6	7	15	8	1	2	3	31	27	57.53%	42.47%	36.99%
2015-2016	61	0	4	8	4	2	1	2	40	31	34.43%	65.57%	50.82%
2016-2017	50	8	6	8	5	3	0	0	20	16	60.00%	40.00%	32.00%
2017-2018	42	3	5	8	1	5	0	0	20	13	52.38%	47.62%	30.95%
2018-2019	40	6	4	7	3	0	0	0	20	13	50.00%	50.00%	32.50%
2019-2020	35	7	7	8	0	0	0	0	13	2	62.86%	37.14%	5.71%
2020-2021	38	9	4	0	0	0	0	0	25	9	34.21%	65.79%	23.68%
2021-2022	72	14	0	0	0	0	0	0	58	10	19.44%	80.56%	13.89%
2022-2023	69	0	0	0	0	0	0	0	69	17	0.00%	100.00%	24.64%
2023-2024	45	0	0	0	0	0	0	0	45	7	0.00%	100.00%	15.56%
2024-2025	27	0	0	0	0	0	0	0	27	4	0.00%	100.00%	14.81%

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ισπανική Γλώσσα και Πολιτισμός - (ΙΣΠ)

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός Αριθμός Αποφοίτων	Κατανομή βαθμών (αριθμός αποφοίτων και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2020-2021	44	1 2.27%	6 13.64%	22 50.00%	15 34.09%	8
2021-2022	32	0 0.00%	5 15.63%	14 43.75%	13 40.63%	8.1
2022-2023	35	0 0.00%	6 17.14%	15 42.86%	14 40.00%	7.98
2023-2024	35	0 0.00%	3 8.57%	19 54.29%	13 37.14%	8.15
2024-2025	39	0 0.00%	3 7.69%	20 51.28%	16 41.03%	8.17
Σύνολο*	185	1 0.54%	23 12.43%	90 48.65%	71 38.38%	8.08

*σύνολο και μέσος όρος τελευταίων 5 χρόνων

Εσωτερική αξιολόγηση από τους φοιτητές και Συντονιστές

Το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 υποχώρησε ελάχιστα το υψηλό ποσοστό συμμετοχής στην αξιολόγηση του ΠΠΣ, σε συνάρτηση με το Πλήθος των δυνατών αξιολογήσεων (βλ. Πίνακα 7) σε σχέση με το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος 2023-2024. Οι φοιτητές/ριες δηλώνουν περισσότερο ικανοποιημένοι/ες από τους/τις καθηγητές/τριες, ενώ την μικρότερη ικανοποίηση έχουν από τις διοικητικές/τεχνικές υπηρεσίες.

Πίνακας 7. Στοιχεία Εσωτερικής Αξιολόγησης από φοιτητές/ριες και Συντονιστές/ριες του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ισπανική Γλώσσα και Πολιτισμός - (ΙΣΠ)

2024-2025							
Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από φοιτητές/ριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από Συντονιστές/ριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες	Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνατών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.43	4.86	4.04	4.16	3.83	274	454	60.35
2023-2024							
Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από φοιτητές/ριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από Συντονιστές/ριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες	Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνατών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.42	4.83	4.06	4.26	3.95	309	496	62.30%
2022-2023							
Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από φοιτητές/ριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από Συντονιστές/ριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες	Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνατών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.34	4.59	3.89	4.01	3.78	215	543	39.59%
2021-2022							
Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από φοιτητές/ριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από Συντονιστές/ριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες	Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνατών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.47	4.93	3.99	4.22	3.93	235	504	46.63%
2020-2021							
Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από φοιτητές/ριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από Συντονιστές/ριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες	Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνατών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.29	4.82	3.78	4.04	3.80	244	440	55.45%

Διάρθρωση Προγράμματος Σπουδών

Πίνακας 8. Θεματικές Ενότητες Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ισπανική Γλώσσα και Πολιτισμός - (ΙΣΠ)

Θεματική Ενότητα	Συντονιστής	Αριθμός ΟΣΣ/ Εργαστηρίω ν	Αριθμός Εργασιών	Αριθμός Τμημάτων	Αριθμός Διδασκόντων	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων	Χρήση ΤΠΕ
Εκμάθηση της Ισπανικής Γλώσσας ΕΠΙΠΕΔΟ Ι - ΙΣΠ10	PERAMOS-SOLER NATIVIDAD	5	4	1	1	Ναι	Ναι	Ναι
Εκμάθηση της Ισπανικής Γλώσσας ΕΠΙΠΕΔΟ ΙΙ - ΙΣΠ11	LUGO-MIRON SUSANA	5	4	2	2	Ναι	Ναι	Ναι
Κατανόηση της Γλώσσας και του Πολιτισμού: Από τα Λατινικά στην Σύγχρονη Ισπανική Γλώσσα - ΙΣΠ12	ΛΕΟΝΤΑΡΙΔΗ ΕΛΕΝΗ	5	4	2	2	Ναι	Ναι	Ναι
Ιστορία της Ισπανίας - ΙΣΠ21	ΦΙΛΙΠΠΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	5	4	2	2	Ναι	Ναι	Ναι
Πολιτισμός της Ισπανίας - ΙΣΠ22	ΦΙΛΙΠΠΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	5	4	2	2	Ναι	Ναι	Ναι
Λογοτεχνία Ισπανίας Ι - ΙΣΠ30	ΦΙΛΙΠΠΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	5	4	2	2	Ναι	Ναι	Ναι
Πολιτισμός της Λατινικής Αμερικής - ΙΣΠ31	ΔΡΟΣΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	5	4	2	2	Ναι	Ναι	Ναι
Ιστορία των Χωρών της Λατινικής Αμερικής - ΙΣΠ32	ΔΑΜΗΛΑΚΟΥ ΜΑΡΙΑ	5	4	2	2	Ναι	Ναι	Ναι
Λογοτεχνία Ισπανίας ΙΙ - ΙΣΠ40	ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	5	4	2	2	Ναι	Ναι	Ναι
Λογοτεχνία Λατινικής Αμερικής Ι - ΙΣΠ41	ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΒΙΚΤΩΡΙΑ	5	4	2	2	Ναι	Ναι	Ναι
Λογοτεχνία Λατινικής Αμερικής ΙΙ - ΙΣΠ42	ΤΣΩΚΟΥ ΜΑΡΙΑ	5	4	2	2	Ναι	Ναι	Ναι
Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία. Πρακτική Άσκηση στη Διδασκαλία της Ισπανικής ως Ξένης Γλώσσας - ΙΣΠ43	ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ	5	4	1	1	Ναι	Ναι	Ναι
Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ευρώπης - ΕΠΟ11	ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	5	4	-	-	Ναι	Ναι	Ναι
Γενική Γεωγραφία, Ανθρωπογεωγραφία και Υλικός Πολιτισμός της Ευρώπης - ΕΠΟ12	ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	5	4	-	-	Ναι	Ναι	Ναι
Η Ιστορία των Τεχνών στην Ευρώπη - ΕΠΟ20	ΔΑΣΚΑΛΟΘΑΝΑΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	5	4	-	-	Ναι	Ναι	Ναι
Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας - ΕΠΟ21	ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ-ΔΕΤΖΩΡΤΖΗ ΑΝΤΙΓΟΝΗ	5	4	-	-	Ναι	Ναι	Ναι
Γλώσσα, Κοινωνία και Εκπαίδευση - ΕΚΠ61*	ΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	5	4	1	1	Ναι	Ναι	Ναι

*Τα τμήματα αφορούν μόνο στους/τις φοιτητές/ριες του Προγράμματος Σπουδών ΙΣΠ

Εξεταστικό σύστημα

Πίνακας 9. Θεματικές Ενότητες Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ισπανική Γλώσσα και Πολιτισμός - (ΙΣΠ)

Θεματική Ενότητα	Αριθμός Εγγεγραμμένων Φοιτητών	Αριθμός Συμμετεχόντων Φοιτητών στις Εξετάσεις	Αριθμός Επιτυχόντων Φοιτητών	Αριθμός Φοιτητών που αξιολόγησαν	Αριθμός Φοιτητών με δυνατότητα αξιολόγησης	Ποσοστό Επιτυχίας στις Εξετάσεις
Εκμάθηση της Ισπανικής Γλώσσας ΕΠΙΠΕΔΟ Ι - ΙΣΠ10	29	23	23	15	24	100.00%
Εκμάθηση της Ισπανικής Γλώσσας ΕΠΙΠΕΔΟ ΙΙ - ΙΣΠ11	41	39	39	23	38	100.00%
Κατανόηση της Γλώσσας και του Πολιτισμού: Από τα Λατινικά στην Σύγχρονη Ισπανική Γλώσσα - ΙΣΠ12	37	35	35	21	37	100.00%
Ιστορία της Ισπανίας - ΙΣΠ21	30	27	26	17	29	96.30%
Πολιτισμός της Ισπανίας - ΙΣΠ22	39	32	32	21	35	100.00%
Λογοτεχνία Ισπανίας Ι - ΙΣΠ30	51	46	46	23	44	100.00%
Πολιτισμός της Λατινικής Αμερικής - ΙΣΠ31	48	39	39	25	41	100.00%
Ιστορία των Χωρών της Λατινικής Αμερικής - ΙΣΠ32	50	48	48	32	50	100.00%
Λογοτεχνία Ισπανίας ΙΙ - ΙΣΠ40	38	37	37	23	36	100.00%
Λογοτεχνία Λατινικής Αμερικής Ι - ΙΣΠ41	46	46	46	26	46	100.00%
Λογοτεχνία Λατινικής Αμερικής ΙΙ - ΙΣΠ42	35	35	35	20	35	100.00%
Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία. Πρακτική Άσκηση στη Διδασκαλία της Ισπανικής ως Ξένης Γλώσσας - ΙΣΠ43	15	15	15	10	15	100.00%
Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας - ΕΠΟ21	-	-	-	-	-	-
Γλώσσα, Κοινωνία και Εκπαίδευση - ΕΚΠ61	24	24	24	18	24	100.00%
Η Ιστορία των Τεχνών στην Ευρώπη - ΕΠΟ20	1	-	-	-	-	-

- **Συμπεράσματα**

Θετικά στοιχεία του ΠΣ όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΣ

- Το ΠΠΣ ΙΣΠ διατηρεί υψηλό επίπεδο ακαδημαϊκής ποιότητας και πλήρη συμμόρφωση με τις αρχές του Προτύπου Ποιότητας της ΕΘΑΑΕ και των ESG 2015, όπως επιβεβαιώθηκε από την πρόσφατη διαδικασία πιστοποίησης του Προγράμματος.
- Ολοκληρώθηκε η επικαιροποίηση και αναμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού του Προγράμματος, συμβάλλοντας στον εκσυγχρονισμό της μαθησιακής διαδικασίας και στη βελτίωση της εκπαιδευτικής εμπειρίας των φοιτητών/ριών.
- Το Πρόγραμμα διαθέτει σαφή ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και μοναδικά χαρακτηριστικά στον ελληνικό πανεπιστημιακό χώρο, αποτελώντας το μοναδικό προπτυχιακό πρόγραμμα εξ αποστάσεως σπουδών στην Ισπανική Γλώσσα και τους Ισπανόφωνους Πολιτισμούς και παρέχοντας στους αποφοίτους του Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια.
- Η ενσωμάτωση της Θεματικής Ενότητας ΙΣΠ43 και η εφαρμογή πρακτικής άσκησης στη διδασκαλία της Ισπανικής ως ξένης γλώσσας ενίσχυσαν τον επαγγελματικό προσανατολισμό και τη σύνδεση του Προγράμματος με τις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού πεδίου.
- Το ΠΠΣ αναπτύσσει σημαντική διεθνή δραστηριότητα μέσω της συμμετοχής του στο πρόγραμμα Erasmus+, των συνεργασιών με ισπανικά και λατινοαμερικανικά πανεπιστήμια και της συστηματικής διοργάνωσης κοινών ακαδημαϊκών και πολιτιστικών δράσεων με διεθνείς φορείς.
- Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 υλοποιήθηκε πλούσιο πρόγραμμα ακαδημαϊκών και πολιτιστικών δράσεων, όπως επιμορφωτικά προγράμματα, κύκλοι διαλέξεων, επιστημονικές εκδηλώσεις και εκδοτικές δραστηριότητες, οι οποίες ενίσχυσαν την εξωστρέφεια και την κοινωνική παρουσία του Προγράμματος.
- Η ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτυπώνεται στα ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά επιτυχούς ολοκλήρωσης των Θεματικών Ενότητων και στο υψηλό επίπεδο ακαδημαϊκής επίδοσης των αποφοίτων, με μέσο βαθμό πτυχίου 8,17.
- Το Πρόγραμμα παρουσιάζει διαχρονικά υψηλά ποσοστά αποφοίτησης και σημαντική συμβολή στην επαγγελματική και ακαδημαϊκή εξέλιξη των αποφοίτων του, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην εκπαίδευση, στη μετάφραση, στον πολιτισμό και σε μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Το ΠΠΣ διαθέτει αναπτυγμένη κουλτούρα ποιότητας, με συστηματική αξιοποίηση των διαδικασιών εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, εφαρμογή των συστάσεων της πιστοποίησης και συνεχή παρακολούθηση της προόδου των βελτιωτικών ενεργειών.
- Το διδακτικό προσωπικό του ΠΠΣ χαρακτηρίζεται από υψηλό επιστημονικό επίπεδο, έντονη ερευνητική δραστηριότητα και ενεργή συμμετοχή σε ακαδημαϊκά δίκτυα και συνεργασίες, συμβάλλοντας καθοριστικά στην ποιότητα και την αναγνωρισιμότητα του Προγράμματος.

Ευρήματα / αδυναμίες / κίνδυνοι όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΣ

- Παρατηρείται συνεχής μείωση του ενδιαφέροντος για το Πρόγραμμα κατά την τελευταία τριετία, όπως αποτυπώνεται τόσο στον αριθμό των αιτήσεων (41 το 2024-2025 έναντι 60 το 2023-2024 και 85 το 2022-2023), όσο και στον αριθμό των νεοεισερχόμενων φοιτητών/ριών (27 έναντι 45 και 69 αντίστοιχα), με αποτέλεσμα τη σταδιακή μείωση του συνολικού αριθμού ενεργών φοιτητών/ριών (234 το 2024-2025 έναντι 261 το 2023-2024 και 278 το 2022-2023). Η εξέλιξη αυτή αποτελεί την κυριότερη πρόκληση για τη μελλοντική ανάπτυξη και βιωσιμότητα του

Προγράμματος.

- Η απαίτηση πιστοποιημένης γνώσης της Ισπανικής γλώσσας κατά την εισαγωγή, παρότι συνδέεται με τη διασφάλιση του ακαδημαϊκού επιπέδου του Προγράμματος, περιορίζει τη δεξαμενή δυνητικών υποψηφίων σε σχέση με άλλα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών του Ιδρύματος.
- Το ποσοστό αλλοδαπών φοιτητών/ριών παραμένει ιδιαίτερα χαμηλό (0,85%), γεγονός που υποδηλώνει περιθώρια περαιτέρω ενίσχυσης της διεθνούς εμβέλειας και της προσέλκυσης φοιτητών/ριών από το εξωτερικό.
- Παρά τη σημαντική διεθνή δραστηριότητα του Προγράμματος, η περαιτέρω ενίσχυση της διεθνοποίησης μέσω νέων ακαδημαϊκών συνεργασιών, κινητικότητας φοιτητών/ριών και ανάπτυξης διεθνών εκπαιδευτικών δράσεων εξακολουθεί να αποτελεί πεδίο βελτίωσης.
- Ο μέσος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ανέρχεται σε 6,4 έτη, υπερβαίνοντας την ελάχιστη προβλεπόμενη διάρκεια φοίτησης, γεγονός που συνδέεται με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του φοιτητικού πληθυσμού του ΕΑΠ και τις απαιτήσεις της εξ αποστάσεως φοίτησης.
- Παρότι το ποσοστό εγκατάλειψης σπουδών (38,7%) είναι χαμηλότερο από τα αντίστοιχα ποσοστά της ΣΑΕ και του Ιδρύματος, εξακολουθεί να αποτελεί παράγοντα που χρήζει συνεχούς παρακολούθησης και αντιμετώπισης.
- Η συστηματική παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων βρίσκεται ακόμη σε φάση περαιτέρω ανάπτυξης, παρά τη λειτουργία του Γραφείου Διασύνδεσης και του Δικτύου Αποφοίτων, γεγονός που περιορίζει τη δυνατότητα εξαγωγής ολοκληρωμένων συμπερασμάτων για τη διαχρονική πορεία των αποφοίτων του Προγράμματος.
- Η συμμετοχή των φοιτητών/ριών στις διαδικασίες διαβούλευσης και λήψης αποφάσεων του Προγράμματος εμφανίζει περιθώρια περαιτέρω ενίσχυσης, σύμφωνα και με σχετικές επιστημονικές της διαδικασίας πιστοποίησης.
- Η περαιτέρω ανάπτυξη της ερευνητικής διάστασης του Προγράμματος και η ενίσχυση της διασύνδεσης προπτυχιακών σπουδών με ερευνητικές πρωτοβουλίες αποτελούν πεδία στα οποία το ΠΠΣ έχει ήδη αναλάβει σχετικές πρωτοβουλίες και δύναται να αναπτύξει πρόσθετες δράσεις τα επόμενα έτη.

Προτάσεις βελτίωσης του ΠΣ

Με βάση τα ευρήματα της παρούσας αξιολόγησης, τα αποτελέσματα της διαδικασίας πιστοποίησης και παρακολούθησης του ΠΠΣ, καθώς και τις δράσεις που έχουν ήδη υλοποιηθεί ή δρομολογηθεί, προτείνονται οι ακόλουθες ενέργειες για την περαιτέρω βελτίωση και ανάπτυξη του Προγράμματος.

- Το ΠΠΣ να συνεχίσει τις δράσεις προβολής και εξωστρέφειας που υλοποιεί σε συνεργασία με ακαδημαϊκούς, πολιτιστικούς και επαγγελματικούς φορείς του ισπανόφωνου κόσμου, με στόχο την ενίσχυση της ελκυστικότητας του Προγράμματος και την προσέλκυση νέων φοιτητών/ριών.
- Το ΠΠΣ να αξιοποιήσει περαιτέρω τη μοναδική του φυσιογνωμία ως το μοναδικό εξ αποστάσεως προπτυχιακό πρόγραμμα Ισπανικής Γλώσσας και Ισπανόφωνων Πολιτισμών στην Ελλάδα, καθώς και τη δυνατότητα απόκτησης Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, ως στοιχεία ενίσχυσης της αναγνωρισιμότητας και της ανταγωνιστικότητάς του.
- Το ΠΠΣ να συνεχίσει την τακτική επικαιροποίηση του εκπαιδευτικού υλικού και των μαθησιακών πόρων των Θεματικών Ενοτήτων, αξιοποιώντας την εμπειρία που αποκτήθηκε από την πρόσφατη αναμόρφωση του ακαδημαϊκού υλικού.
- Το ΠΠΣ να ενισχύσει περαιτέρω τη διεθνή του διάσταση, αξιοποιώντας τις υφιστάμενες

συνεργασίες με ισπανικά και λατινοαμερικανικά πανεπιστήμια και διερευνώντας νέες δυνατότητες ακαδημαϊκής συνεργασίας και κινητικότητας φοιτητών/ριών και διδασκόντων/ουσών.

- Το ΠΠΣ να συνεχίσει τις ενέργειες παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων του και να αξιοποιεί συστηματικότερα τα δεδομένα που προκύπτουν από το Γραφείο Διασύνδεσης και το Δίκτυο Αποφοίτων του ΕΑΠ για τη βελτίωση του ακαδημαϊκού σχεδιασμού του.
- Το ΠΠΣ να ενισχύσει τις διαδικασίες ανατροφοδότησης και διαβούλευσης με τους/τις φοιτητές/ριες και τους/τις αποφοίτους του, με στόχο την ευρύτερη συμμετοχή τους στη συνεχή βελτίωση του Προγράμματος και την περαιτέρω ενίσχυση της κουλτούρας ποιότητας.
- Το ΠΠΣ να συνεχίσει την ανάπτυξη της ερευνητικής και επιστημονικής του δραστηριότητας μέσω των συνεδρίων, των επιστημονικών εκδόσεων, των συνεργασιών με ερευνητικούς φορείς και της συμμετοχής των μελών του σε ερευνητικά έργα και δίκτυα.
- Το ΠΠΣ να παρακολουθεί συστηματικά τους δείκτες που σχετίζονται με τη φοίτηση, την αποφοίτηση και τη διατήρηση του φοιτητικού πληθυσμού, ώστε να αναπτύσσει έγκαιρα στοχευμένες παρεμβάσεις υποστήριξης των φοιτητών/ριών όπου απαιτείται.
- Το ΠΠΣ να ξεκινήσει την προετοιμασία του για την επόμενη διαδικασία επαναπιστοποίησης μέσω της συστηματικής παρακολούθησης των δεικτών ποιότητας και της αξιοποίησης των ευρημάτων της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης στη λήψη ακαδημαϊκών αποφάσεων.